

LÜPERTZ / SBÂRCIU

Landshaft, Mensch und Ding.
Der Kunst die Regeln geben

Expoziție DESEN/PICTURĂ

Markus Lüpertz

Ioan Sbârciu

Galeria de Artă Contemporană
a Muzeului Național Brukenthal
Sibiu

decembrie 2007

RAJZ/FESTÉSZET kiállítás

Markus Lüpertz

Ioan Sbârciu

Brukenthal Nemzeti Múzeum
Kortárs Képzőművészeti Galériája
Nagyszeben

2007. december

DRAWING/PAINTING exhibition

Markus Lüpertz

Ioan Sbârciu

Contemporary Art Gallery of
Brukenthal National Museum
Sibiu

december 2007

Markus Lüpertz și Ioan Sbârciu au în comun preferința pentru pictura care folosește gestul impetuos fără a renunța la finețea armoniei cromatice. Ambii consideră că artistul trebuie să rămână și în societatea contemporană o figură aparte, cu o personalitate suficient de puternică pentru a transcende (sau ignora) convenții și conformisme. Cu toate acestea, și unul și celălalt au o puternică dorință de construcție instituțională care să ducă la generarea unui spirit, a unei atmosfere în care artiștii să se poată forma și crește. Iar dincolo de acestea, împărtășesc o prietenie. (Bogdan IACOB)

Markus Lüpertz és Ioan Sbârciu egyformán vonzódnak a látványos gesztusokat használó festészetekhez anélkül, hogy lemondanának a kromatikus harmónia finomságáról. Mindketten azt vallják, hogy a művésznak meghatározó figurának kell maradnia a kortárs társadalomban is, elég erős személyiséggel kell rendelkeznie ahhoz, hogy átjárhatóvá tegyen (vagy ignoráljon) konvenciókat és konformizmusokat. Mindezzel együtt mindkettejüknek erős intézmény-építő akaratuk van, ami eljutott egy szellemiség megszületéséig, egy olyan atmoszféráig, amiben művészek formálódhatnak és nőhetnek ki belőle. Mindezeket túl pedig jó barátok. (Bogdan IACOB)

Markus Lüpertz and Ioan Sbârciu have in common the preference for the painting which is using the passionate gesture without giving up the subtlety of chromatic harmony. Both consider that the artist should remain in the contemporary society a particular figure, with a strong enough personality to transcend (or ignore) conventions and conformism. Still, one as the other possess a strong will to institutionally build a spirit, an atmosphere which would help artists form and grow. Besides all that, they share a friendship. (Bogdan IACOB)

Un scandal filosofic în procesul în care regulile devin simptom

Cultura timpului nostru se bazează în mare parte pe un sistem vizual. O cultură care vinde imaginii. Mandatul estetic câștigat confirmă în poziții cheie artiștii care și-au ales cele mai eficiente strategii. În procesul în care regulile devin simptom, artiștii se folosesc de filosofie ca parte a identității, manifestând un habitat și un standard social.

Punctul de convergență dintre artă și filosofie a fost și a rămas instinctul comun pentru modernitate. Legătura intimă cu fericirea și libertatea a devenit ironie, spiritualitate și senzitivitate, mai mult ori mai puțin agresivă.

Tulburătoarele legături dintre sens și reflexie sunt noi laboratoare de stil. Un stil non-narativ. Ceea ce vezi este chiar acolo. Nu mai aștepti să vină altceva. Panica visului și lirismul total extrem recuceresc poziții clasice. Corelația dintre stil, loc, conținut, amintire, vis, speculație este uneori un trafic de stranie putere.

Alături de Georg Baselitz și Jörg Immendorf, Markus Lüpertz face parte din generația care a reușit să reabiliteze tradiția picturii. Agenda lui Markus Lüpertz este de tipul unui cod secret pentru viitor: "nici eu, nici cei care văd pictura nu o înțeleg perfect". Raportat la pop-art figurativ și la expresionism abstract, o sinteză incompatibilă oarecum, Markus Lüpertz depășește prin discurs filosofic moda și dogma. Introducând o paralelă vizuală la vechiul concept grecesc al ditirambului, recuzita motivelor germane de tip Wehrmacht, Markus Lüpertz se joacă riscant cu acest complex al dualității. Este un fel de not-only-but-also. Regulile tehnice ale picturii abstracte sunt însă subtilizate de parafraze ale lucrărilor lui Poussin. Markus Lüpertz este un artist care controlează această putere. Puterea lui Markus Lüpertz stă în timpul abstract, estetica reduționistă și investigația filosofică, în cheie Nietzsche. Eleganța deliberată și un ordin clasic armonios sunt pentru Markus Lüpertz efectele albe de lumină.

Fără să reducă profunzimea și scopul, melancoliile devin vulnerabile. Eu-l este productiv. Ce vedem depinde de unde suntem.

Sistem de transformare impus coerent unei structuri artistice. Markus Lüpertz transformă estetica de tip first-ego într-o inteligență manieristă cu ingrediente primitive și organice. Artist vital și volatil, care abandonează tema după ce o transformă, preia emoțional caracterul radical al transformării. Markus Lüpertz ajunge să reconcilieze sensul german al transformării cu cel mediteranean. Dacă Albrecht Dürer a făcut deliberat acest lucru, Markus Lüpertz nu este interesat de antiteze, se joacă doar cu contrastele, manipulând lucrurile ireconciliabile pentru un efect extravagant. Cu o rigidă concentrare asupra sinelui, Markus Lüpertz pune în discuție lumea. Provoacă prin inteligență și control. Locuiește în alți pomi, în alte case și poezii. Și cum, întunericul se joacă de-a singurătatea, așa și eu mă joc cu mine de-a geniu', spune Markus Lüpertz.

Nu este o exagerare, este doar un leagăn paradoxal. Pentru că arta ne povestește tot ce știm despre trecut. Pentru că tot ce ne aduce viitorul a fost deja gândit de artiști ca Markus Lüpertz. Sună șarmant ideea că arta supraviețuiește. Supraviețuiește prin structurile artistice pe care le construiești. Metodă lucidă și necesară. Impresie morală contra impresie sensibilă.

Nimic nu mai poate funcționa fără acest tip de artă. Sub forma unei nedumeriri, artistul se pune pe EL în discuție. Și nu există altă posibilitate de a prinde eternitatea decât prin intermediul unor astfel de artiști. Sună a la Montaigne, dar Markus Lüpertz îl iubește pe Montaigne. Montaigne și Nietzsche, anexați scandalului filosofic, dau acuratețe de marmură regulilor.

Liviana DAN, curator și critic de artă, Galeria de Artă Contemporană a Muzeului Național Brukenthal, Sibiu

Filozófiai botrány abban a folyamatban, ahol a szabályok szimptomákká válnak

Mai kultúránk nagy részben alapszik vizuális rendszereken. Képeket eladó kultúra. A megnyert esztétikai mandátum azokat a művészeket helyezi kulcspozíciókba, akik a leghatékonyabb stratégiákat választották. Abban a folyamatban, ahol a szabályok szimptomákká válnak, a művészek a filozófiát saját identitásuk részeként használják, ezzel manifesztálva társadalmi standardot és habitust.

A művészet és a filozófia találkozási pontja a modernitáshoz való ösztönös odafordulás. A szabadsággal és boldogsággal való intim kapcsolat iróniává, szellemiséggé, érzékenységgé alakul, többé vagy kevésbé agresszíven. Az érzés és a reflexió közötti viharos kapcsolat a stílus új laboratóriumává vált. Egy non-narratív stílusé. Amit látsz, az valóban ott is van. Nem várod azt, hogy jöjjön valami más. Az álom pánikja és a totális, extrém lírikuság visszahódítja klasszikus helyeiket. Stílus, hely, tartalom, emlék, álom, spekuláció közötti kapcsolat olykor csak furcsa erőátvitel.

Georg Baselitz és Jörg Immendorf mellett Markus Lüpertz az, akiknek sikerült rehabilitálniuk a festészet tradícióit. Markus Lüpertz naplója olyan, mint egy titkos kód a jövő számára „sem én, sem azok, akik látják a festészetemet nem értik meg teljesen”. A figuratív pop-art-hoz és az absztrakt expresszionizmushoz viszonyítva, ami némiképp inkompatibilis szintézis, Markus Lüpertz túllépi filozófiai diskurzusában a divatot és a dogmát. Vizuális párhuzamot von az archaikus görög ditirambus és a német Wehrmachtot idéző motívumok között, kockázatos játékot játszva ezzel a kettőséggel, egyfajta nemcsak-hanem-ist. Az absztrakt festészet technikai szabályait finomítja a Poussin munkáiból merítő parafrázisok.

Markus Lüpertz olyan művész, aki uralja ezeket az erőket. Ereje az absztrakt időben, a redukcionista esztétikában és a filozófiai kutatásokban (főleg Nietzsche) rejlik.

A szándékos elegancia és a klasszikus harmónia rendje Marks Lüpertz számára a fény fehér hatása. Anélkül, hogy csökkentenék mélységét és célját, a melankóliák sérülékenyek. Az Én produktív. Amit látunk, attól függ, hogy hol állunk.

Transzformációs rendszert szab meg koherens módon a művészi struktúráknak. Markus Lüpertz a first-ego típusú esztétikát primitív és organikus hozzávalókkal manierista intelligenciává változtatja. Élő és illanó művész, aki otthagyja a témát miután át változtatta, érzelmeiben veszi át az átváltozás radikális karakterét. Markus Lüpertz az átváltozás német érzését mediterrán érzésekkel békíti ki. Ha mindezt Albrecht Dürer szándékosan tette, Markus Lüpertz nem érdeklik az antitézisek, csupán játszik az ellentétekkel, összebékíthetetlen dolgokat manipulál az extravagáns hatás kedvéért. Önmagára való rideg koncentrációval Markus Lüpertz a világot tematizálja. Intelligenciával és ellenőrzéssel provokál. Más fákon lakik, más házakban és versekben. És „ahogy a sötét magányt játszik önmagával, úgy játszom én is zsenit magammal”, mondja Markus Lüpertz.

Nem túlzás ez, csupán egy paradoxon bölcső. Mert a művészet mindent elmesél nekünk, amit a múltból tudunk. Mert amit a jövő hozhat számunkra, azt már mind kigondolták olyan művészek, mint Markus Lüpertz. Kecsegtetően hangzik, hogy a művészet tovább él. Azokban a művészi struktúrákban él tovább, amiket megteremtész. Szükséges, tiszta módszer. Morális impresszió az érzéki impresszióval szemben. Semmi nem működhet az effajta művészet nélkül. Bizonytalanságok formájában tematizálja saját MAGÁT. És nem létezik más mód az örökkévalóság megragadására, mint a hasonló művészekén keresztül. Montaigne szerűen hangzik, de Markus Lüpertz szereti Montaignet. Montaigne és Nietzsche, filozófiai botrányokhoz kapcsolva, márványtisztaságot adnak a szabályoknak.

Liviana DAN, kurátor és műkritikus, Kortárs Képzőművészeti Galéria, Brukenthal Nemzeti Múzeum, Nagyszében (fordította: SZABÓ Csilla)

Markus LÜPERTZ
desen pe hârtie, creion | ceruzarajz, papír | crayon drawing on paper
courtesy by artist

Markus LÜPERTZ
desen pe hârtie, creion | ceruzarajz, papír | crayon drawing on paper
courtesy by artist

Markus LÜPERTZ
desen pe hârtie, creion | ceruzarajz, papír | crayon drawing on paper
courtesy by artist

A Philosophical Scandal in the Process Where Rules Become Symptoms

The culture of our age is based mostly on a visual system. A culture selling images. The aesthetically gained mandate confirms those artists in key positions who chose the most efficient strategies. In the process in which rules become symptoms, artists use philosophy as a part of their identities showing a certain social habitat and standard.

The convergence point of art and philosophy was and remained a common instinct for modernity. The intimate relationship with happiness and freedom became irony, spirituality and a more or less aggressive sensitivity.

The new style laboratories are the soul-stirring relationships between meaning and reflection. A non-narrative style. The thing you see is really there. You do not wait for something else. The panic of the dream and the extreme total lirism regain their classical positions. The correlation between style, content, memory, dream, speculation is sometimes a traffic of strange power.

Together with Georg Baselitz and Jörg Immendorf, Markus Lüpertz is part of the generation which managed to rehabilitate the tradition of painting. Markus Lüpertz's agenda is a kind of secret code for the future – 'neither me, nor those who see the painting, cannot understand it totally'. Related to figurative pop-art and to abstract expressionism, a somehow incompatible synthesis, Markus Lüpertz steps over fashion and dogma by philosophic discourse. Introducing a visual parallel to the old Greek concept of dithyramb, the requisite of German motives of the Wehrmacht kind, Markus Lüpertz plays risky with this complexity of duality. It is a kind of not-only-but-also. The technical rules of abstract painting are made subtle by paraphrasing the works of Poussin.

Markus Lüpertz is an artist who controls this power. The power of Markus Lüpertz consists in abstract time, in reductionist aesthetics and in investigative philosophy in the tone of Nietzsche. A deliberate elegance and a classical harmonic order make the white effect of the light for Markus Lüpertz. Without reducing his profoundness and scope, his melancholy becomes vulnerable. The ego becomes productive. What we see, depends of where we are.

A transformation system coherently imposed upon an artistic structure. Markus Lüpertz transforms the first-ego aesthetics into a mannerist intelligence with primitive and organic ingredients. A vital and volatile artist who abandons his theme after he transforms it, and emotionally overtakes the radical character of the transformation.

Markus Lüpertz reconciles the German meaning of transformation with the Mediterranean one. Albeit Albrecht Dürer made this deliberately, Markus Lüpertz is not interested in antitheses, he only plays with contrasts, manipulating irreconcilable things for an extravagant effect.

Markus Lüpertz questions the world with a rigorous concentration on the self. He provokes by intelligence and control. He dwells on other fruit-trees, in other houses and poems. As Markus Lüpertz says: "as the darkness plays loneliness, so do I with myself to be a genius".

It is not an exaggeration, only a paradoxical cradle. Because art tells us all that we know about the past. Because all that future brings us, has already been thought out by artists like Markus Lüpertz.

It sounds charming the idea that art will survive. It will survive through artistic structures that you build. A brilliant and necessary method. Moral impression versus sensible impression.

Nothing can work without this type of art. The artist questions himself in the form of an anxiety. And there is no other possibility to catch eternity but only through this kind of artists. It sounds like Montaigne, but Markus Lüpertz loves Montaigne. Attached to the philosophic scandal, Montaigne and Nietzsche give rules a marbled accuracy.

Liviana DAN, curator and art critic, Contemporary Art Gallery of National Brukenthal Museum (translated by Tünde SZABÓ)

Markus LÜPERTZ
 desen pe hârtie, creion | ceruzarajz, papír | crayon on paper
 courtesy by artist

Venus în blănuri (Venus im Pelz)

Există artiști care devin eroi culturali, fără să se teamă de estetică, fără să anuleze moralitatea, fără să renunțe la luxul din culise, susținându-și mereu manifestele pe scenă. Există o știință a productivității artistice și a convențiilor sociale și geografice. Motiv pentru care, artistul în costum, cu haină de blană, amator de "Very Superior Old Pale", orator desăvârșit, fumând pipă și purtând un baston special comandat impune o teorie, o istorie și o poveste.

Prin manifestul "picturii ditirambice", Lüpertz cercetează imaginile secrete generate de obiecte ale cotidianului – casca de soldat, lopata, paleta pictorului sau cochiliile melcilor – pe care le investește cu semnificație ritualică, deconstruind și schimbând sensul unor simboluri din istoria Germaniei. Naturile statice iau valori hiperbolice, reflectând stări emoționale, mistere și principii existențiale. Fiecare detaliu, clar definit, mută centrul atenției dintr-un punct în altul. Armonia și echilibrul antichității pătrund cu lejeritate spiritul timpului, ajung să-l vrăjească și să-l domine, apoi să-l investească cu forță și conținut. Markus Lüpertz practică timpul cu pragmatismul unui savant, folosindu-se de trecut și de prezent pentru a ajunge la viitor. Luarea în posesie a timpului și a structurilor materiale care îl însoțesc deconspiră slăbiciunile sociale ale unei generații și crește motivația și implicarea artistului, care nu mai este doar observator – el se transformă în personaj activ al unei perioade care fie îi va aparține în totalitate, fie nu îi va aparține deloc. Lucrările sunt puternic conectate la fenomene ale unei realități intime care produc coșmaruri la fel de ușor cum produc vise sau momente frumoase. Se derulează o poveste a sublimului cotidian într-o lume care se zbate între natural și artificial. Totul se produce aici și acum, răspunzând unor dorințe imediate.

Examinând mereu contexte și subminând regulamente, Lüpertz pledează pentru emanciparea gusturilor și pentru vizualitatea neîmblânzită. El provoacă noi forme de imaginație și respinge radical înțelegerea de tip middle-class a artei, deviind desenul spre experiment. Markus Lüpertz se folosește de cunoaștere, deschizând spre reflecții estetice și aducând în teritoriul artei situații din istorie, muzică, mitologie sau științele sociale.

Desenele lui Markus Lüpertz demonstrează că pentru a face artă trebuie create mereu sisteme de percepție, direcționând practica artistică spre ceea ce nu este încă cunoscut sau vizibil. Situația în centrul conflictelor sociale și politice imprimă tensiune în abordarea artistului, care nu e deloc speculativ – el devine parte din istoriile lui, este victimă, dar și dictator, provoacă, dar se lasă și provocat. Markus Lüpertz problematizează mereu poziția artistului și observă modificările de context, pe care le acceptă și nu le deconstruiește, dar le intensifică și le dă un sens. Nu pătrunde în necunoscut, dar conduce cunoscutul până la o limită care implică alte simțuri – este acea limită de la care începe cunoașterea. Declanșarea unor procese poate fi foarte periculoasă, mai ales că rezultatele nu pot fi niciodată controlate. Markus Lüpertz își asumă în totalitate rolul de „generator de surprize”, construind cunoaștere înainte ca un eveniment să fie în totalitate consumat. Iar acest spirit anticipator este fascinant în desenele lui Lüpertz, a căror intimitate complică ritmul biologic al artei și al privitorilor ei.

Anca MIHULEȚ, curator și critic de artă, Galeria de Artă Contemporană a Muzeului Național Brukenthal

Markus LÜPERTZ
 desen pe hârtie, creion | ceruzarajz és gouache, papír
 crayon and gouache on paper
 courtesy by artist

Vénusz bundában

Vannak olyan művészek, akik kulturális hősöké válnak, anélkül hogy félnének az esztétikától, anélkül, hogy felszámolnának mindennemű moralitást, anélkül, hogy lemondanának a kulisszák mögötti luxusról, állandóan a színpadon tartva meg minden megmozdulásukat. Létezik a művészi produktívitásnak és a szociális és földrajzi konvencióknak egy tudománya. Éppen ezért az a művész, aki koosztümben, bundában jelenik meg, „Very Superior Old Pale”-t iszik, kitűnő szónok, pipázik és egyedileg megrendelt különleges sétapálcával jár egy elméletet, egy történelmet, egy történetet testesít meg. A „ditirambikus festészet” kiállványában Lüpertz hétköznapi tárgyak által generált titkos képeket kutató – katonasisak, lapát, a festő palettája, csigaház – és rituális jelentésbe burkolja őket, Németország történelmének szimbólumait dekonstruálva és új értelmet adva nekik. A csendéletek hiperbolikus értéket kapnak, érzelmi állapotokat, misztikumokat, egzisztenciális értékeket tükröznek. Mind-egyik világosan meghatározott részlet pontról pontra kerül a figyelem középpontjába.

Az antikvitás harmóniája és egyensúlya könnyedén hatol az idő szellemébe, elvarázsolják, uralják azt, és végül tartalommal és erővel ruhazzák fel. Markus Lüpertz egy tudós pragmatizmusával kezeli az időt, a múltat és a jelent használja fel arra, hogy a jövőbe érjen. Az idő és az őt kísérő anyagi struktúrák birtokbavétele felfedi egy generáció társadalmi gyengeségeit, fokozza a művész motivációját és implikációját, aki már nem csupán szemlélő, hanem aktív szereplőjé is válik annak a kornak, ami vagy teljesen az övé lesz, vagy egyáltalán nem lesz az. A munkák erősen kötődnek egy intim realitás jelenségeihez, amelyek ugyanolyan könnyedén termelnek borzalmakat, mint álmokat vagy szép pillanatok. A hétköznapi finomságának története játszódik le előttünk egy olyan világban, ami természetes és mesterséges között vergődik. Minden itt és most születik meg azonnali óhajoknak engedelmességgel. Kontextusokat vizsgálva és szabályokat bontva meg Lüpertz az ízlés emancipációjáért, a megszelídítetlen vizualitásért száll síkra. Új képi formákat hoz létre, és radikálisan elutasítja a művészet középosztály jellegű értelmezését, továbbbúvíja a rajzot a kísérlet felé. Markus Lüpertz elméleti tudását is felhasználja, esztétikai reflexiók felé nyit és a művészetet történelmi, zenei, mitológiai vagy társadalmi tudományi helyzetekbe hozza.

Markus Lüpertz rajzai azt bizonyítják, hogy a művészet műveléséhez ki kell alakítani a percepcións rendszereket is, a művészi gyakorlatot pedig olyan irányba kell terelni, ami még nem ismert vagy nem látható.

A politikai és társadalmi konfliktusok közepébe való helyezkedés feszültséget gerjeszt a művész körül, nem csupán spekulatív módon, hiszen a művész saját történelmének része, ő az áldozat, de a diktátor is, provokál, és hagyja magát provokálni. Markus Lüpertz a művész pozícióját problematizálja és felfigyel a kontextuális változásokra, amelyeket elfogad, nem dekonstruálja hanem felerősíti őket és értelmet ad nekik. Nem hatol be az ismeretlenbe, de az ismert arra a határra vezet, amely már észrekelet implikál – ez az a határ ahol a tudás kezdődik.

Bizonyos folyamatok elindítása nagyon veszélyes lehet, mivel a következmények ellenőrizhetetlenek. Markus Lüpertz felvállalja a „meglepetésgenerátor” szerepét, tudást épít, még mielőtt egy eseményt teljesen elfogyasztottunk volna. Ez a megelőlegező képesség annyira elragadó Lüpertz képeiben, amelyek intimitása a művészet és a nézők biológiai ritmusát is implikálják.

Anca MIHULEȚ, kurátor és műkritikus, Kortárs Képzőművészeti Galéria, Brukenthal Nemzeti Múzeum (fordította: SZABÓ Csilla)

Markus LÜPERTZ
 desen pe hârtie, creion | ceruzarajz és gouache, papír
 crayon and gouache on paper
 courtesy by artist

Venus In Fur (Venus im Pelz)

There are artists who become cultural heroes without being afraid of the aesthetics, without nullifying morals, without giving up backstage luxury, but always sustaining their on-stage manifestations. There is a science of artistic productivity and of social and geographical conventions. That's why the artist – in suit, in fur, loving the "Very Superior Old Pale", an accomplished orator, smoking a pipe and walking with a specially commanded stick – has a theory, a history and a story.

By the manifesto of the "dythirambic painting", Lüpertz researches secret images generated by everyday objects – soldier's helmet, shovel, painter's palette or the snail's – what he endows with ritual meaning, deconstructing and changing the meaning of symbols from German history. Still-lifes get hyperbolic values reflecting affective states, mysteries and existential principles. Every clearly defined detail moves the attention from one point to another.

The harmony and equilibrium of antiquity overtakes freely the spirit of time, they manage to charm and dominate it, then to endow it with force and content. Markus Lüpertz cultivates time with the pragmatism of a scholar by using the past and present to get to the future. Possessing the time and the accompanying material structures discloses the social weaknesses of a generation, and fuels the motivation and implication of the artist who is not only an observer – he transforms into an active character of a period which either belongs him totally or does not belong to him at all.

The works are strongly connected to phenomena of an intimate reality which produce nightmares as easily as dreams or pleasant moments. A story of the everyday sublime goes on in a world that struggles between natural and artificial. Everything happens here and now responding to immediate desires.

Always examining contexts and undermining regulations, Lüpertz calls for an emancipation of tastes and for an untamed visuality. He provokes new forms of imagination, radically refuses the middle-class understanding of art, deviating drawing towards experiment. Markus Lüpertz uses knowledge, opening towards aesthetic reflections and bringing situations from history, music, mythology or from social sciences into the territory of art. Drawings of Markus Lüpertz demonstrates that for creating art one needs to create systems of perception directing artistic practice towards the yet unknown or invisible.

Situating himself in the center of social and political conflicts imprints tension into the artist's approach which is not speculative at all – he becomes part of his stories, a victim but also a dictator, provokes and lets himself provoked. Markus Lüpertz always problematizes the artist's position, notices the changes of the context what he accepts and does not deconstruct, but intensifies and gives them meaning. He does not enter the unknown but leads the known to a limit that involves other senses – the limit where knowledge starts from.

Launching processes might be very dangerous mainly because the results can never be controlled. Markus Lüpertz totally assumes his role of generating surprises, building knowledge before an event can be entirely consumed. This anticipating spirit is fascinating in Lüpertz's drawings whose intimacy sophisticates the biological rhythm of art and its viewers.

Anca MIHULEȚ, curator, Contemporary Art Gallery of National Brukenthal Museum (translated by Tünde SZABÓ)

Moartea, frumusețea și artistul. Gânduri pe marginea unei expoziții

I. Moartea e teribil de importantă. Atât de importantă încât, în mod constant și de cele mai multe ori inconștient, oamenii fac tot posibilul să nu se gândească deloc la ea. În epoca noastră a „infotainment” - ului, ultimele știri despre diverse moduri sau cazuri de morți mai mult sau mai puțin spectaculare ne inundă realitatea cognitivă cotidiană. Iar acest flux informațional, cum știm de la Susan Sontag, ne înseamnă altceva decât permanenta încurajare a publicului larg să uite de moarte, să nu se gândească la ea. Așa că, până când nu se întâmplă să o întâlnești în mod direct (ca iminentă amenințare a propriei tale morți sau a cuiva care-ți este apropiat) nu te oprești să reflectezi asupra ei, nu resimți sentimentul bizar al prezenței sale în centrul celor mai exuberante și vitale acte ale propriei tale existențe. Pentru că pur și simplu nu ai de ce să faci asta. Astfel că, totul este roz ... până când niște lucrări de artă s-ar putea să intervină.

II. Lumea e teribil de frumoasă. Priviți un peisaj spectaculos, de exemplu, sau o femeie răpitor de frumoasă. Sau un alt peisaj, mai puțin spectaculos, dar surprinzător de un lirism vizual subtil, o aluzie discretă și totuși fascinantă la caracterul radical și aproape dureros al frumuseții. În lumea contemporană, aproape totul pare să fi devenit atât de urban, să fie guvernat de regulile media. Noi lucruri frumoase apar odată cu această evoluție, noi categorii ale esteticului, noi forme ale experienței estetice, poate mai puțin direct organice, mai puțin legate de corporalitate. Ocaziile pe care le avem de a privi lumea ca peisaj natural sunt din ce în ce mai rare, timpul pe care îl folosim pentru a face asta pare să fie aproape inexistent (chiar așa, ați văzut mulți oameni mergând pe stradă și oprindu-se un moment pentru a privi cerul?). Și totuși, „vechea” frumusețe a lumii persistă încă și din când în când niște lucrări de artă s-ar putea să intervină pentru a o reaminti.

III. Eroismul e teribil de necesar. Stranii „atleți” ai lui Markus Lüpertz ipostaziază singurătatea artistului, singurătatea luptătorului, singurătatea celor care își asumă riscuri. Sunt elemente metaforice care, într-o manieră calmă și feroce, aduc la cunoștință credința artistului în necesitatea eroismului (am putea spune, la fel de adecvat, hybris). Eroii adevărați contează. Artiștii adevărați contează. Sunt mereu amintiți, pentru că sunt cei ce stau față în față, abandonând orice accesoriu - fie aceste casca militară sau constructele ideologice - în fața vieții și a morții, în fața propriului orgoliu sau a propriilor frământări, acceptând provocarea vinovăției și explorându-și senzațiile uneori copleșitoare, prezentându-le, fără să le traducă neapărat, în maniere fruste sau rafinate, celorlalți, sperând că aceasta va face o diferență. Individul singuratic și puternic ce are curajul să-și acorde timp pentru a reflecta asupra propriilor coșmaruri, el singur poate chestiona implacabilul danse macabre, care e poate una dintre cele mai pregnante metafore ale vieții umane.

Acestea sunt supozițiile care par să subîntindă desenele lui Markus Lüpertz. Amestecați-le cu o puternică vână romantică, cu o aparență vizuală de o factură expresionistă particulară, cu o redare pasionată a figurilor, iar rezultatul este o artă care realizează un spontan și în același timp sofisticat reglat echilibru între forță și eleganță.

IV. Frumusețea e teribil de problematică. Pictura peisagistă este dificilă ca travaliu artistic per se și, în mod particular, problematică în contextul artistic actual. Frumusețea (contururile formal seducătoare și senzitiv adenitoare) peisajului, sincera (organic percepută) fascinație a acestei frumuseți pe de o parte și potențiala frumusețe încastată în depozitarul pigmentar al vopselei pe de altă parte, și artistul plasat undeva la mijloc: traducerea unei forme a frumuseții / a sublimului într-o alta ca misiune imposibilă a artistului... sau cel puțin ca sarcină dureros dificilă. Mai mult decât atât, pictura peisagistă are o lungă și puternică tradiție. A trecut prin toate fazele unui gen artistic, incluzând alunecarea frecventă în kitsch. Astfel, acum, oricărui peisaj i se cere aproape în mod automat în primul rând să se legitimeze. Este dubla dificultate pe care Ioan Sbârciu o atacă frecvent. Rezultatele acestei provocări riscante sunt picturi frumoase care în nici un moment nu îndepărtează - ci, din contra, înglobează în mod subtil - dimensiunea reflexivă, uneori critică, a artei. Sunt opere ce exprimă în mod egal nostalgia cauzată de evanescența miraculosului, a misterului din lumea contemporană și convingerea puternică în indisputabila putere a artistului de a le reconstrui, cel puțin fragmentar. Astfel, rezultatul este o artă care realizează un spontan și în același timp sofisticat reglat echilibru între forță și eleganță.

Bogdan IACOB, istoric și critic de artă, UAD Cluj Napoca

A halál, a szépség és a művész. Gondolatok egy kiállítás margójára

I. A halál irtózatosan fontos. Annyira fontos, hogy állandóan és sokszor öntudatlanul az emberek mindent megtesznek azért, hogy egyáltalán ne gondoljanak rá. Mai korunk információs áradásában mindig friss híreket kapunk halálesetekről, melyek mindennapi kognitív realitásunk részéivé válnak. Ez az információs hullám pedig, ahogy azt Susan Sontagtól tudjuk, nem egyéb, mint minél szélesebb embertömegek arra ösztönzése, hogy ne gondoljanak a halálra. Így aztán, amíg nem találkozunk vele közvetlenül (saját halálunk veszélye vagy egy hozzánk közel álló személy halála) nem állunk meg gondolkodni róla, nem érezzük bizarr jelenlétét életünk legelemibb aktusában. Mert egyszerűen nincs is, amiért ezt tennénk. Így hát minden rózsaszín ... amíg bizonyos művészeti munkák közbe nem lépnek.

II. A világ irtózatosan szép. Nézzenek meg egy gyönyörű tájat vagy egy megkapóan szép nőt. Vagy egy másik, kevésbé szép tájat, ami feltöltődött finom vizuális lírikussággal, a szépség radikális, majdnem fájdalmas karakterének diszkrét, mégis megragadó allúziójaként. Kortárs világunkban minden annyira urbánussá vált, mindent a média szabályai irányítanak. Újabb, szép dolgok ebben a fejlődésben jelennek meg, az esztétikum újabb kategóriái, az esztétikai tapasztalat új formái, talán kevésbé közvetlenül organikusak, kevésbé kötődtek a testiséghez. Egyre kevesebb lehetőségünk van arra, hogy a világot természetét tájként csodálhassuk meg, az idő amit erre fordítanánk, szinte nem is létezik (tényleg, sok embert láttam már megállni az utcán az eget nézve?). Mégis a világ „rég” szépsége fennmaradt még és néha egy-egy képzőművészeti alkotás közbeléphet, hogy eszünkbe juttassa.

III. A hősiesség irtózatosan szükséges. Markus Lüpertz furcsa „atlétái” a művész magányát formázzák meg, a harcok magányát, azoknak a magányát, akik kockázatokat vállalnak. Metaforikus elemek ezek amelyek, nyugodt és határozott környezetben hozzák tudomásunkra a művész hitét a hősiesség szükségességéről (nevezhetnénk, ugyanilyen találaton, hybrisnek). Az igaz hősök számítanak. Az gazi művészek számítanak. Mindig emlékezünk rájuk, mert ők azok, akik szemtől szemben állnak, teljesen eszköztelenül - legyen ez akár katonai sisak vagy ideológiai konstrukciók - az élettel és a halállal, saját büszkeségükkel vagy saját vívódásaikkal, elfogadva a bűntudat kihívását és felfedezve olykor lehengerlő érzéseket, bemutatva őket anélkül, hogy mindenáron behelyeznének őket frusztrált vagy kifinomult környezetekbe mások számára, remélve, hogy ez különbözteti meg őket. A magányos és erős individuum, akinek van bátorsága időt szentelni arra, hogy saját rémálmairól elmélkedjen, egyedül ő faggathatja ki a hajthatatlan dans macabre-ot, az emberi élet talán legpregnansabb metaforáját.

Ezek azok a feltevések, amelyek Markus Lüpertz rajzai alól tűnnek elő. Keverjék ezt össze határozott romantikus vénával, egy sajátos expresszionista képvilággal, az alakok szenvedélyes megformálásával, és az eredmény olyan művészet lesz, ami egyszerre spontán és finoman hangolt egyensúlyt teremt erő és elegancia között.

IV. A szépség irtózatosan problematikus. A tájképfestészet nehéz úgy mint művészi vajúdas, per se, és sajátos módon mint problematika az aktuális művészi kontextusban. Egyrészt a táj szépsége (a körvonalak látszólagos vonzása és érzéki csábítása), az iránta való őszinte (organikus értelmezett) rajongás, másrészt a festék pigmensraktáiraiból oltott potenciális szépség, és valahová a kettő közé helyezték a művészt: a szépség egy formájának, a lényegének a leképezése egy másik formába, a művész egyik lehetetlen küldetése ... vagy legalábbis mint teher, nagyon fájdalmas. Mi több, a tájképfestészetnek hosszú és erős tradíciója van. Áthaladt a művészi nemek mindegyik szakaszán, inkluzív a giccsbe hajlásán. Így aztán ma minden tájképtől automatikusan elvárjuk, hogy igazolja önmagát. Kettős nehézség ez, amit Ioan Sbârciu gyakran megostromol. Ennek a kockázatos provokációnak az eredményei csodálatos képek, amelyek egy percre sem távolodnak el a művészet reflexív, olykor kritikus dimenziójától, sőt, magukba foglalják finoman. Ezek a munkák egyformán fejezik ki a csodának, a misztikumnak a kortárs világból való elillanása miatti nosztalgiait és a határozott meggyőződést a művész elvitathatatlannal erejéről, amivel mindez újraépíthető, legalább töredékeiben. Így aztán az eredmény egy olyan művészet lesz, ami egyszerre spontán és finoman hangolt egyensúlyt teremt erő és elegancia között.

Bogdan IACOB, művészettörténész és műkritikus, Képzőművészeti és Design Egyetem, Kolozsvár (fordította: SZABÓ Csilla)

Death, Beauty and Artist. Loose thoughts on an exhibition

I. Death is utterly important. So important that people constantly and mostly unconsciously do their best not to think about it. In our era of infotainment, news about various types and cases of more or less spectacular death flood our daily cognitive reality. And this informational flooding, as one can learn from Susan Sontag, is nothing but means of encouraging one to forget about it, not to think about it. So, until you get to meet death directly (the menace of your own death or the death of someone close to you) you don't stop to really think about it, to reflect upon it, you don't get the uncanny feeling of its presence at the core of your even most exuberant and life affirming acts. You simply don't have to. So, everything's just peachy ... until some art might come along.

II. The world is utterly beautiful. Take a breathtakingly spectacular landscape, for example, or a ravishing looking woman. Or another landscape, that is less spectacular, but overcharged with subtle visual lyricism, a discreet, yet arresting worldly reminder of the radical and almost painful character of beauty. In our contemporary world, almost everything seems to have turned so urban, so media - driven. New beautiful things arose with that evolution, new categories of the aesthetic, new forms of aesthetic experience, maybe less directly organic, less straight bodily linked. The opportunities one gets to take a look at the world as natural landscape are more and more scarce, the time one might indulge himself in doing that is almost inexistent (by the way, have you seen many people walking in the streets and stopping to take a look at the sky?). Then again, the "old" beauty of the world is still out there and any now and then some art might come along to remind it.

III. Heroism is utterly requested. The strange "athletes" of Markus Lüpertz epitomize the artist's loneliness, the fighter's loneliness, the loneliness of those really taking risks. They are metaphorical items which calmly and fierce fully bring forward the artist's belief in the necessity of heroism (one might as well say hybris instead).

True heroes matter. True artists matter. They are reminded, because they are those standing alone, accessories aside - be them helmet or ideological constructs - in front of life and death, in front of their own pride and torments, taking on guilt and dealing with their sometimes overwhelming sensations, not translating them, but presenting them, in rough or in refined manner to others, hoping it will make a difference. The strong lonely individual who has the courage to take time to reflect upon his nightmares matters, he alone challenges the implacable danse macabre, which is maybe one of the most poignant metaphors of human life. These are the assumptions that seem to underline Markus Lüpertz's drawings. Mix them with a strong romanticist vein, a particular expressionist visual appearance, a passionate rendering of the figures and the result is an art that possesses a spontaneously established yet sophisticatedly tuned balance between force and elegance.

IV. Beauty is utterly problematic. Landscape painting is difficult as artistic endeavour per se and particularly problematic in nowadays artistic context. The beauty (the formally appealing and sensation - inducing outlines) of the landscape, the sincere (as in bodily perceived) fascination with that beauty on one hand and the potential beauty embedded in the pigmentary repository of the paint on the other, with the artist in between them: translation of one form beauty / sublime into another as the artist's mission impossible ... or at least painstaking. Moreover, landscape painting has a long and strong tradition. It's been through all phases of a genre, including the so frequently sliding into kitsch. Thus, it is almost automatically required from a landscape painting to somehow legitimize itself. It is this double difficulty that Ioan Sbârciu is often tackling. The outcomes of this risky challenge are beautiful paintings which never do away - on the contrary, they subtly embed - the reflexive, sometimes critical dimension of art. They are works equally expressing a nostalgia caused by the evanescence of the miraculous, the mystery in the contemporary world and a strong belief in the artist's indisputable power to at least fragmentary rebuild them. The result is thus an art that possesses a spontaneously established yet sophisticatedly tuned balance between force and grace.

Bogdan IACOB, curator and art critic, University of Arts and Design Cluj Napoca